

PUZZEL Nr 107

VERVOLG VAN PAG. 3

totaal uitgekeerde
beloning

f 970,—

uitgereikte
televizietjes

194 stuks

De stand in de Radiobouwooscompetitie is nu:

1. C. M. de Lannaij
2. W. L. Clemens
3. A. van Tol
- 4/5. C. Brouwer
- L. de Wit

20 tv

15 tv

14 tv

10 tv

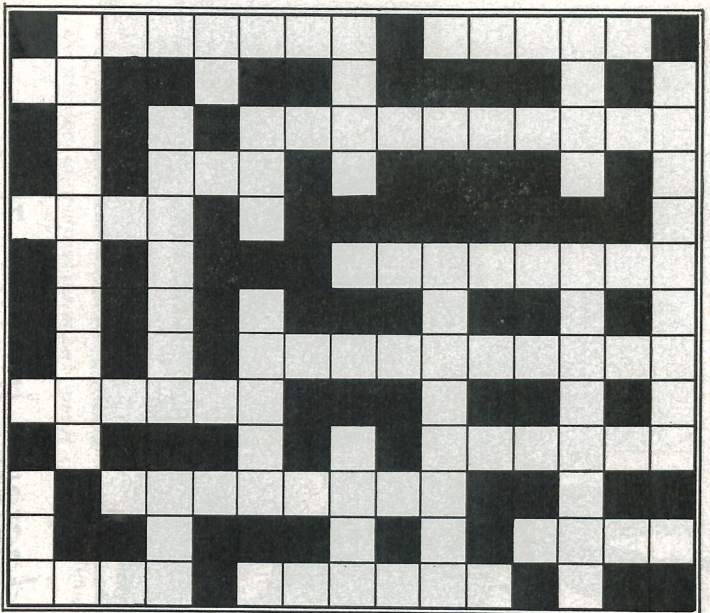
10 tv

Wij zijn dus na 7 maanden gekomen op de helft van onze actie. Voor ons allen rest nu de taak voor 31 december a.s. de 400 vol te maken.

Hieronder vindt u enige ideesuggesties. Stuur uw ideeën in, win de fraaie prijzen en zie de beloningen als een welkom extraatje.

SUGGESTIES

1. Manieren om materiaal te besparen.
2. Materiaal zonder verlies van efficiëntcy vervangen door goedkoper of gemakkelijker verkrijgbaar materiaal.
3. Materiaal meer economische afmeting en vorm, afwerking of conditie geven.
4. Vermindering van het aantal malen dat het materiaal wordt bewerkt.
5. Verkorting van de afstand over welke de materialen moeten worden vervoerd.
6. Verbetering van machines en uitrustingen.
7. Ideeën voor nieuwe gereedschappen of machines.
8. Ideeën voor verbetering van het onderhoud van machines en voor het verminderen van slijtage.
9. Vermindering van het heen en weer geloop en van de tijd voor intern transport.
10. Ophoefing van een bewerking.
11. De splitsing van één bewerking in twee of meer kortere, of de combinatie van kortere bewerkingen tot één langere, of wijziging van de volgorde.
12. Ideeën voor het vereenvoudigen van de bewerking.
13. Ideeën ter voorkoming van ongevallen.
14. Mogelijkheden tot besparing van elektriciteit, verwarming, brandstof en geld.

Probeer onderstaande woorden zo in het schema te plaatsen, dat het een sluitend geheel wordt:

Aalbes, agave, akolei, amandel, aren, boldierik, brem, elk, es, gort, gran, kapokbed, kils, knol, liss, mos, olm, populier, ramenas, ranonkel, roos, rups, klaver, silene, suikerriet, ui, wortelboom, zwenkgras.

Oplösungen moeten uiterlijk woensdag 11 september a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hart-sukter, redacte VDH-tje.

De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

TOE,

DOE HET NOUI

spel te zijn.

Daarom doet de leiding van de Bedrijfszelfbescherming een beroep op nog meer Van der Heemers om het team te versterken. En laat vooral het kantoorpersoneel zich eens wat beter vertegenwoordigen. Door het overgaan naar een andere werkring of anderszins is het noodzakelijk dat opengevallen plaatsen weer worden bezet.

In september zal onze bedrijfsarts, dokter De Wit, een cursus EHBO geven en dokter Van der Roest een cursus Eerste Hulp in Oorlogstijd (EHIO). Na afloop van de werktijd worden deze cursussen gegeven, het-

Als na werktijd de medewerkers van het complex Maanweg over het binnenrein naar huis wandelen, hun taak voor die dag volbracht hebbende, dan zijn er collega's die juist op dat moment een bijzondere activiteit aan de dag leggen. Ze zijn gekleed in blauwe overall, dragen een helm en slepen met brandcards of slangen. Soms ligt er achtereens een slachtoffer op straat, die gelukkig niet van vlees en bloed is, en meestal wordt op geoefende wijze het transformatorhuisje beklommen.

Hartelijk dank!

Langs deze weg dank ik directie, chefs, bazen en collega's voor de ontvangen geschenken en voor de belangstelling bij mijn 12½-jarig jubileum.

F. Schoonmaker,
TV-Montage.

Hierbij bedank ik Ziekentrost, chefs, bazen en collega's voor de attenties en bijken van medeleven tijdens mijn ziekte.

E. v. d. Zaaij,
Nabewerking Utrecht.

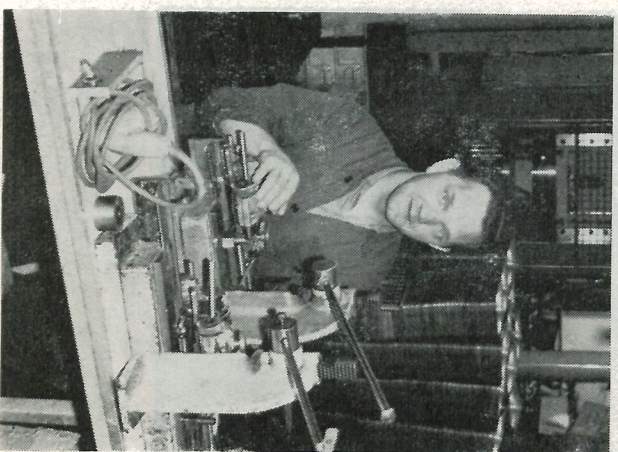
Dank aan Ziekentrost en allen die belangstelling hebben getoond.

L. Dorsman,
Bedrijfsbureau Teko.

Hartelijk dank aan directie, chefs, bazen en collega's voor de prachtige attenties die ik heb mogen ontvangen ter gelegenheid van mijn 12½-jarig jubileum.

G. Meijers,
Transformatorenfabriecage.

Dit is de heer G. Meijer, zoals zijn collega's hem op de afdeling Draadery Utrecht zien. Vele anderen, zowel in Utrecht als Den Haag kennen hem als de konink van de Toneelclub Utrecht. De 5e september is er gelegenheid om hem met zijn 12½-jarig dienstverband te feliciteren, hetgeen wij nu vast doen.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UITRECHT EN SNEEK.

Redacteur:
C. SCHREVEL
Nr. 805
6 september 1963

NIEUWE LANGSDRAAI-AUTOMAAT

Bechtler fabrieken.

Een half jaar geleden werd door Van der Heem N.V. bij Bechtler een langsdraai-automat van het type B.R. 20 (20 mm startdoorraai) besteld en de schrijver van dit artikel had het genoegen met de vertegenwoordiger, van het ingenieursbureau Schrevel en Gieskes, de heer Maarschal-kerweerd, een bezoek aan deze fabrieken te brengen. De machine is ingericht voor het draaien van één enzer rotorsassen voor de stofzuigers, in dit geval geheel gereed in één bewerkingscyclus.

De machine is echter geschikt voor alle andere langsdraaiwerkstukken, uiteraard tot een materiaaldikte van 20 mm.

Moutier was in 1840 een boerengemeenschap met 400 inwoners. Het ligt op ongeveer 550 meter boven de zeespiegel en is omringd door laaggebergte.

In 1850 werd een hortogefabriek gesticht en door de ontwikkeling van deze industrie ontsond de behoefte schroefjes, asjes, enz. langs automatische weg te vervaardigen. In 1904 werd de onderneming van André Bechtler opgericht, een bedrijf dat dus bijna 60 jaar bestaat en gegroeid is tot een onderneming met 750 man personeel en een uitgebreid fabriecageprogramma.

Moutier telt nu plm. 7000 inwoners, is een vriendelijk en welvend dorp, enigszins buiten de toeristenstreek gelegen. Na de oorlog is er veel gebouwd in en om Moutier en ook de fabrieken zijn gemoderniseerd. Het 8 verdiepingen hoge kantoor- en administratiegebouw van Bechtler is indrukwekkend van vorm en inrichting.

De fabrieken zijn — op Zwitserse wijze — erg zindelijk en opvallend is de afwezigheid van stof; de lucht is zeer zuiver. Veel vakmanschap is in deze fabrieken geïnvesteerd en het grote probleem van het „verloop“ is er niet. Het „van vader op zoon“ werken bij Bechtler komt veel voor

en een voorbeeld van de bekwaamheden van jonge vaklieden is, dat zo'n jongeman van een jaar of twintig, zelfstandig de hoofdas-sledegeleiding van een automaat pasmaakt, een zeer conscientieus karwei, waar geduld, juist inzicht en grote handvaardigheid gebiedende eisen zijn.

In de montagehal is elke vorm van lawaai een indruk op de goede gewoonte van stilte en concentratie. Geen hi-parade schalt uit luidspreekers, zelfs geen omroepi-Elke belangrijke functionaris is in het bezit van een ontvanginstalatie ter grootte van een pakje sigaretten, bevestigd in de borstzak. Bij oproep bereikt een zoemtoon het oor van de betrokkene en kan deze naar de naastbijzijnde telefoon lopen.

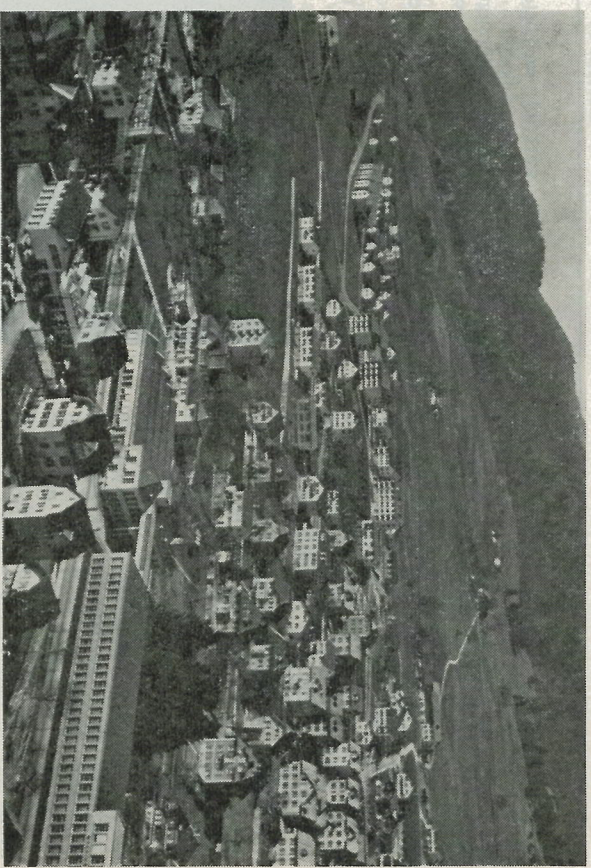
De werktijden in de fabriek zijn van 7 tot 12 uur en van 1.30 uur tot 5.30 uur; het kantoor, werkvoorbereiding en tekenkamers beginnen om 7.30 uur. Alles is dus vroeger dan in ons over het algemeen laat in beweging komend Haagje. In de

pauze gaan velen naar huis en de overblijvers kunnen in de kantine terecht waar ook een warme maaltijd wordt geserveerd. De anderen kunnen na de lunch zich op een aantal rustbedden in horizontale stand uitrusten.

Deze streek in Zwitserland (aan Frankrijk grenzend) is sterk Frans georiënteerd, hoewel de voertaal overwegend Duits is. In de restaurants, maar vooral in kleinere kroegjes gaat het „Frans“ toe: de patron komt de klanten persoonlijk een handengroet brengen.

We keren terug tot onze Bechtler langsdraai-automat, die nu in Den Haag opgesteld staat en het bewijs moet leveren van haar kwaliteit en goede hoedamigheid. Ze heeft nu een plaats gevonden tussen haar andere zusters van een ander fabriek, een fabriek waar aan men zo veel jaren gewend is. We hopen dat ze ertoe mag bijdragen dat de nauwkeurigheid van de producten hand in hand zal gaan met de snelheid waarop ze worden gemaakt.

F. C. de Gruijter.

Moutier, op de voorgrond de Bechtlerfabrieken.

Per 1 september j.l. is in onze dienst getreden drs. A. Plugge als hoofd van de Verkoopafdeling Professionele Apparatuur.

De heer Plugge werd op 14 augustus 1921 in Den Haag geboren, doorliep de HBS te Deventer en studeerde vervolgens aan de Rijksuniversiteit te Groningen en Utrecht, aan welke laatste hij in 1952 het doctoraal examen in de wis- en natuurkunde aflegde.

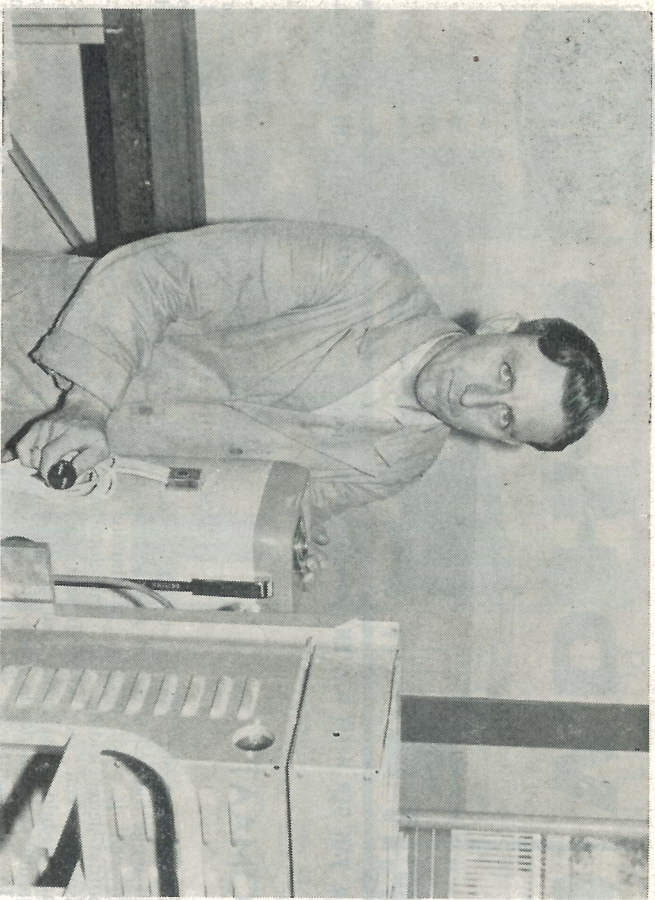
Drs. Plugge was van 1946—1957 werkzaam bij de N.V. Philips' Gloeilampfabrieken te Eindhoven in de ontwikkelingsgroep radio en televisie en als technisch-commercieel assistent bij de röntgengroep.

Van 1957—1961 was de heer Plugge directeur van Tracer-Lab, te Amsterdam, terwijl hij sinds 1961 hoofd van de exportafdeling van R.S. Stokvis te Rotterdam is.

W E L K O M

T. WELDAM 25 JAAR IN DIENST

Op 12 september 1938 stapte Tinus Weldam als piepjong 14-jarig monteur bij de Utrechtse fabriek in. Hij heeft veel veranderingen meegemaakt en is geheel vergroeid met ons bedrijf.

Tinus is een bekende en populaire figuur in onze fabriek. Hij heeft steeds een goed humeur en bruijst van werklust. Aan zeer veel apparaten heeft hij meegeewerkt, waarvan vloerwrijvers en stofzuigers wel

VOORMAN W. PEL OOK IN DE BLOEMEN

Op 13 september hebben we feest, want dan gedentkt een van onze mensen, de heer W. Pel, de dag waarop hij 25 jaar geleden bij ons bedrijf Utrecht in dienst kwam. Als jongeman van 20 jaar is hij bij ons begonnen; er zijn dus mogelijkheden aan wezig voor nog een jubileum. Wij hopen van harte dat dat jubileum kan worden gevierd, want we zijn blij met hem.

Als monteur heeft hij met groot vakmanschap duizenden vloerwrijvers en ventilatoren het levenslicht laten zien. Als reserve was hij de man die op elk moment en op alle plaatsen klaarstond en meehielp om moeilijkheden of stagnatie te helpen oplossen. Nu is hij voorman op de ventilatorafdeling, een promotie die hij alleen aan zich zelf te danken heeft.

Zijn vrije tijd benut hij met een voor-

balclub en bedrijfscompetities, is hij nu een enthousiast supporter van Utrechts nationale eifnal DOS.

Tinus, wij hopen nog zeer lang van je krachten gebruik te mogen maken; wees zinnig op je goede humeur, want dat is belangrijk voor jezelf en je omgeving.

Wij wensen je met je gezin een prettige dag toe.

H. J. van Ooijen.

De heer Meyer werd gehuldigd

Een 25-jarig jubileum buiten onze fabriek is geen alledaagse gebeurtenis. Vindt normaal de huldiging in de kantine van de Kastenfabriek plaats, voor deze keer was de TV-werkplaats van de Technische Dienst te Enschede in feesttoot gestoken. Nadat de heer Meyer, vergezeld van zijn echtgenote en beide kinderen had plaatsgenomen, werden de aanwezigen verwelkomd. De aanwezigheid van de heer J. Bakker, directeur van het verkoopkantoor Stokvis Hengelo werd zeer gewaardeerd.

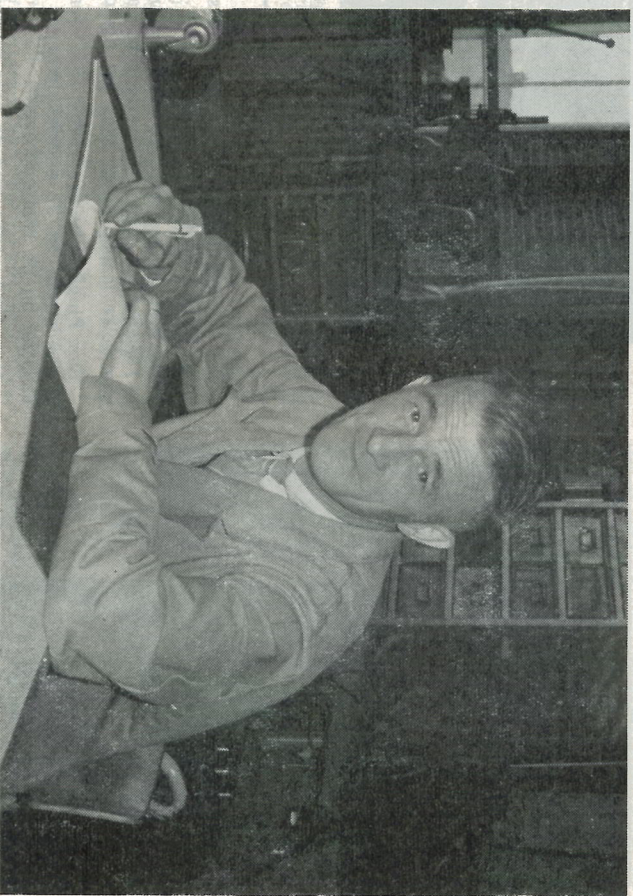
Hierna werd de jubilaris toegesproken door zijn directe chef, de heer H. de Bruin, die constateerde dat de positie welke de jubilaris in de afgelopen 25 jaren heeft bereikt onder andere een gevolg is van de waardering voor zijn werk. In de overtuiging dat de heer Meyer zich ook in de toekomst zal blijven inzetten voor de steeds groeiende Technische Dienst Enschede werd de toespreek besloten. Namens velen uit de Technische Dienst en de fabriek werden hem als aandenken een modern scheerapparaat en een vierkleurenballpoint aangeboden.

De heer J. Bakker feliciteerde de jubilaris namens Stokvis Hengelo.

Sprekter merkte op dat een goede technische dienst zeer belangrijk is voor de verkoop van onze producten. Het deed hem veel genoegen te kunnen constateren dat door de wijze waarop de heer Meyer zijn taak vervult een goede en snelle service gewaarborgd is. Een prachtige fruitmand werd hem als geschenk hierbij overhandigd.

Na dit min of meer officiële gedeelte volgde nog een zeer prettig samenzijn.

H. de Bruin.

DAMTOERNOOI

In de afgelopen jaren hebben enige bedrijven/instellingen bedrijfsdamtoernooien georganiseerd. Hierna werd per bedrijf met een team van vier man meegedaan. Het ligt in de bedoeling het komende jaar een soortgelijk toernooi te houden, en wel op het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Zeestraat 73 te Den Haag.

Gaarne verneemt het bestuur van „SOZA“ of er bij Van der Heem N.V. voldoende belangstelling bestaat om met een damkwartet uit te komen.

De deelneming is kosteloos. Zowel huis- als clubdammers kunnen hiervoor inschrijven.

Aanmeldingen met opgave van speelsterkte of vermoedelijke speelsterkte worden gaarne vóór 15 september e.k. ingewacht bij:

H. E. van 't Oever,
Inlieheem (203).

Dese foto geeft weer de drukte bij de ERRES-stand op de ontlangs gehouden tentoonstelling van radio en televisie te Singapore.

Oplossing puzzel 106

kamer — ertssader — rimpel — elkeen
— eenspan — anker — keramiek — eksier — tropce — ergeren — oase — serge — era — antenne — neger — gerammel — lidmaat — nel — opera — ramemas — spillebeen — eensklaps — psalm — moskee — erker — kerrie — hangcr — dadel.
leda — dreg — nahe — heir — rek — reeks — som — las — spalk — snee — bel — ellips — ane — mare — polenta — aam — dilemma — regen — net — nar — regres — sàone — ere — greep — portret — eis — kei — mare — knap — Sneek — klep — mlrre — das — trema — mak.

Prijswinnaars

1. (f 15.—) J. Jacobs, 3340.
2. (f 10.—) J. J. Wester, Utrecht.
3. (f 7.50) J. A. H. Hekker, 2122.
4. (f 5.—) T. Dost, 2121.
5. (f 5.—) mej. C. M. C. Scharroo.
6. (f 5.—) J. C. Warmendam, 2510.

De heer Huysman jubileert

N.V. Radiofabriek en
Ingenieursbureau
Van der Heem en Bloemsma

Den Haag, 29 juli 1938

Grachte heer Huysman,

Maandag 1 augustus a.s. kunt u bij ons bedrijf in dienst treden. U gelieve zich bij de portier te melden.

Zo ongeveer luidde de brief die de heer Huysman op zaterdagmorgen 30 juli 1938 ontving. Daar hij zich inderdaad op die bewuste maandag present meldde en bij ons bleef werken, was de heer Huysman op 1 augustus j.l. 25 jaar bij onze N.V. Door de vakantie is de viering enkele weken uitgesteld.

Zijn eerste werkdomein was een huiskamer in de Stortembekersstraat, waar de Enkel-fabricage was gevestigd. Hier werd hoofdzakelijk gewerkt aan versterkers voor radio-distributie. De samenstelling van rekken hiervoor gebeurde toen in de aanliggende keuken.

Al vrij spoedig werd de heer Huysman belast met het toezicht en de controle bij de fabricage en de plaatsing van complete installaties op radiodistributiegebied.

In juli 1939 vond de verhuizing naar de nieuwe fabriek aan de Maanweg plaats. In deze nieuwe accommodatie werd de heer Huysman na enkele maanden benoemd tot chef van de Enkel-fabricage.

In 1941 werd hij vervolgens benoemd tot chef van de Proef-fabricage-afdeling, waar men toentertijd prototypes bouwde van radio's, huishoudelijke apparaten en versterkers en later ook van de Solex en TV-apparatuur. Tevens hoorde hier nog bij de fabricage van meetapparaten, versterkers en versterkersinstallaties.

Bij het oprichten van een afzonderlijke Telecommunicatie-afdeling werd de fabricage van meetapparaten hierin opgenomen. Aan de heer Huysman werd toen gevraagd de verdere uitbouw van deze fabricagegroep op zich te nemen. In de loop van de laatste jaren is deze groep uitgegroeid tot een afdeling Eindmontage, waar niet alleen meetapparaten worden gefabriceerd, maar waar bovendien voedingsapparaten, tellers, zend-ontvangers voor de scheepvaart en last but not least ook de zend-ontvangers voor de Starfighter worden samengesteld.

Door de grote behoefte aan monteurs heeft de heer Huysman zich het laatste halfjaar naast alle fabricagebestemmingen ook nog beziggehouden met de opleiding van aankomende monteurs. Door zijn technische kennis en bedrijfservaring, gekoppeld aan geduld en een uitnemend gevoel voor instructie, is deze opleiding zeer vruchtbaar verlopen. Voor geheel Van der Heem stelt de heer Huysman zijn gaven ter beschikking als examinator bij de onscholingscursussen voor metaalbewerker.

Wij hopen dat de Telco en geheel Van der Heem nog jarenlang van zijn kennis en kunde gebruik zal mogen maken.

Ir L. W. van Es.

De huldiging van de jubilaris in het bedrijf zal donderdag 12 september a.s. plaatsvinden in de kantine van de kastenfabriek.

ALS IK EEN HOED HAD ...

... zou ik hem in de lucht gooien en een indianenkreet slaken. In die stemming was jubilaris M. Zuydwijk gebracht door de viering van zijn jubileum, 25 jaar bij Van der Heem.

Het was een bijzondere viering. Allereerst was de jubilaris de jongste in leeftijd die 25 jaar bij Van der Heem werkte. Dit memoreerde de heer F. de Harog, directeur, die — ook in afwijking van de gewoonte — niet bij de jubilaris thuis een bezoek bracht, maar op de huldiging door het personeel het eerst het woord voerde. Onopvallend heeft de heer Zuydwijk zijn werk als inkoper gedaan, maar hij bereikte veel, niet alleen bij de leveranciers, ook in onze organisatie.

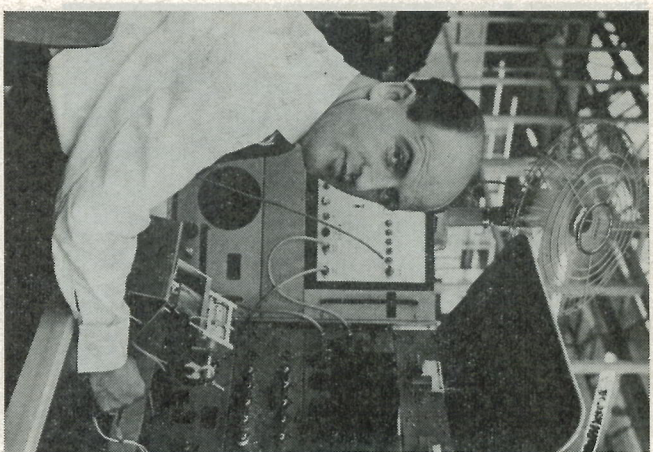
Na hem te hebben toegewensd, dat ook het 50-jarig jubileum door hem zou kunnen worden gevierd, bood de heer De Harog de jubilaris enkele geschenken aan.

De chef van de heer Zuydwijk, de heer A. Smit, zei al de 25 jaar zeer genoten te hebben van zijn zonnige humeur en hoopte dit nog lang te kunnen doen. Voor de Ondermeringsraad en namens het personeel sprak de 2e secretaris, de heer J. Haasdijk. De cadeaus van het personeel, een radio en een platenspeler, werden aangehouden door de heer F. Klees.

Geheel van stuk gebracht door de grote belangstelling en de mooie cadeaus bedankte de heer Zuydwijk op gemoeidelijke wijze alle sprekers en gevers. Hij hoopte dat Van der Heem in de komende 25 jaar dezelfde groei mocht ondergaan zoals dat in de afgelopen periode het geval was geweest.

De vele belangstellenden kregen toen de gelegenheid de jubilaris, zijn vrouw en drie dochters geluk te wensen.

Voorafgaande aan de personeelshuldiging hadden talrijke relaties van de heer Zuydwijk van de gelegenheid gebruikgemaakt de jubilaris de hand te drukken.

De heer M. van Dongen, die het afgelopen van kantalkiezers op de TV-Monday Den Haag tot taak heeft, is donderdag 12 september 1963 12½ jaar bij ons werkzaam. *Profficial.*

Gefeliciteerd!

HUWELIJK.

Den Haag: H. E. R. de Boer, Constructiehoof van PHT, met meij. F. de Zwart, Inkoop, d.d. 29-3-1963.

SNEEK.

K. Visser met meij. A. Westerhof, d.d. 29-3-1963.

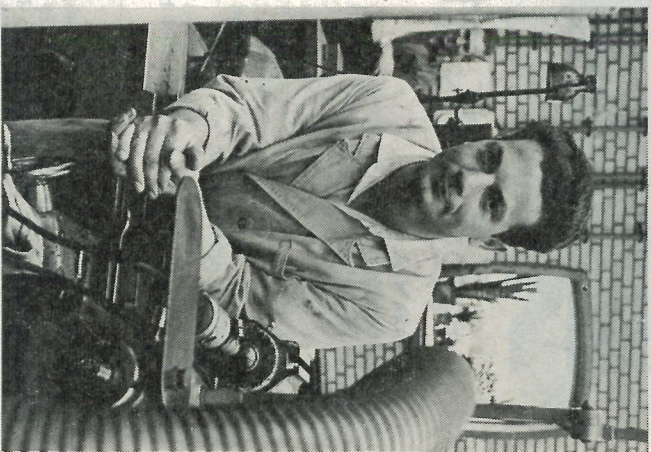
GEBOREN.

Den Haag: Cornelia Christina, dochter van I. P. Jantze, Kostprijsadministratie, d.d. 21-8-1963.

Sneek: Johannes, zoon van J. A. van der Schuit, d.d. 1-8-1963; Peter, zoon van E. Moedl, d.d. 10-8-1963.

De heer J. H. Staal, de lay-out man van het VDH-tje en verticaal op de afdeling Personeelszaken Den Haag, mag er zelf voor zorgen dat hij vanwege zijn 12½-jarig dienstverband in ons blad komt te staan. *Donderdag 12 september is het feest. Onze gelukwensen.*

Maandag 12 september a.s. is het 12½ jaar geleden dat de heer D. van der Elst in onze dienst trad. Hij heeft thans de functie van profielslijper in de Gereedschapmakerij Den Haag. *Gefeliciteerd met uw jubileum.*

Hartelijk dank!

Langs deze weg wil ik, mede namens mijn vrouw, directie, chefs, bezen en collega's, hartelijk dank zeggen voor de cadeaus en bijken van belangstelling, ondervonden bij mijn huwelijk.

Mede namens mijn vrouw dank ik mijn collega's en chefs voor de spontane belangstelling, die wij hebben ondervonden bij ons 12½-jarig huwelijksfeest. In het bijzonder onze dank voor het prachtige geschenk en de bloemen die wij hebben ontvangen.

G. Iemans, Kensekade Utrecht, Hartelijk dank aan Ziektenroost en collega's voor de prachtige bloemen en het mooie fruit, dat ik tijdens mijn ziekte mocht ontvangen.

J. van den Ende, Spuiterij, Directie, chef en collega's beting ik mijn hartelijke dank voor hun attenties bij de viering van mijn jubileum.

Hierbij beting ik mijn hartelijke dank voor de mooie cadeaus en de belangstelling bij mijn 12½-jarig jubileum. J. de Jong, Meetapparatenlaboratorium.

Goedgenust verticht de heer J. M. A. Bolleboom zijn werkzaamheden bij het chroom-nikkelbad in de Nabeverking te Den Haag. *Donderdag 12 september is hij 12½ jaar in onze dienst, waarmee wij hem van harte gelukwensen.*

Hiermede beting wij onze hartelijke dank aan chefs, collega's en comité Ziektenroost voor de betoende belangstelling bij de geboorte van onze dochter Jacqueline.

C. A. J. v. d. Berg, Kieken, Hartelijk dank aan mijn chef, collega's, Ziektenroost en verdere medewerkers van Van der Heem voor de onvermoeide belangstelling tijdens mijn ziekte.

Hiermede zeg ik ook namens mijn vrouw de directe, chefs en collega's, hartelijk dank voor de mooie cadeaus en de belangstelling ter gelegenheid van ons huwelijk. A. L. van der Ven, Gereedschapmakerij.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 806
13 september 1963

ERRES BANDRECORDER

Naast verscheidene nieuwe typen radio's, televisietoestellen, platenspelers etc. staat in de stand van Stokvis op de Firato een gloednieuwe bandrecorder. Wij geloven stellig, dat hiervoor niet alleen veel belangstelling zal bestaan bij handel en publiek, maar ook van de zijde van het personeel.

In het onderstaande vindt u een korte beschrijving van dit nieuwe ERRES-apparaat. De bandrecorder type BO 604 is een 4-sporen-bandrecorder. Zoals u wellicht bekend zal zijn, worden de te magnetiseren deeltjes van de band door de opnamekop in het ritme van de muziek of spraak gemagnetiseerd. Bij weergave zet de weergavekop het wisselende magnetische veld van de band weer om in een elektrische trilling, die versterkt weer als muziek of spraak door de ingebouwde speaker wordt weergegeven.

De bandrecorder is geschikt om op vier sporen, die parallel aan elkaar op de band komen, muziek of spraak te zetten. De lengte van de band kan dus vier keer benut worden. Bij opname wordt tegelijkertijd het reeds eerder opgenomen geluid gewist. De bandrecorder BO 604 heeft als belangrijk pluspunt ten opzichte van andere merken in deze prijsklasse de mogelijkheid om op twee snelheden op te nemen. Naast een uitstekende geluidskwaliteit op 9,5 cm/sec. bandsnelheid kan men op 4,75 cm/sec. van de dubbele speelduur profiteren. De geluidskwaliteit is ook dan nog zeer goed te noemen, namelijk 40 tot 8.000 Hz. hetgeen nog altijd veel beter is dan de AM-geluidskwaliteit bij een radio. Bij 4,75 cm/sec. kan men met een 18 cm spoel maar liefst viermaal vier dus 16 uur afspeelen. Op deze wijze heeft de gebruiker dus een dubbel profijt van de band.

Als tweede belangrijke punt vermelden wij, dat de recorder een houten, beklede

kast heeft, waardoor niet slechts een afdoende bescherming van het binnenwerk, maar ook een zeer klankrijke weergave verzekerd is.

Voorts kan men 18 cm spoelen (het maximale formaat) toepassen. Het deksel kan daarbij toch gesloten worden, waardoor het transport makkelijker gaat en ook een afdoende stofvrije bescherming van de band bij niet gebruik mogelijk is. Oogen-schijnlijk geen opvallend voordeel, maar menige recorder in deze prijsklasse biedt deze eigenschappen niet.

Ook de vormgeving en de praktische wijze, waarop bij voorbeeld de draageugel aangebracht is, zijn het vermelden waard. De bediening — alhoewel gecompliceerder dan bij een radio — zal na even wennen geen problemen geven. De elektrische instellingen t.w. start, terug- of heenspoelen en ook de instelling van de bandsnelheid vindt plaats door middel van draaknoppen. In verband met de beschikbare ruimte moeten wij voor de verdere interessante gegevens in telegramstijl verder gaan.

- Meelustemogelijkheid over de ingebouwde versterker tijdens de opname.
- De ingebouwde versterker is ook te gebruiken als grammofoon- of microfoonversterker (de motor en versterker zijn afzonderlijk inschakelbaar).
- Uitsstekende geluidskwaliteit 40 tot 15.000 Hz bij 9,5 cm/sec. en 40 tot 8.000 Hz bij 4,75 cm/sec.
- Dynamische microfoon wordt medegeleverd.
- Opname-indicator voor controle van het opname-niveau.
- Blokkering van de opname-toetsen voorkomt foutieve bediening.
- 3-cijferige programma-indicator (voor het gemakkelijk en snel terugvinden van een éénmaal opgenomen spraak-

- of muziekgedeelte).
- Ruim opbergvak voor de accessoires, waarin tevens zijn ondergebracht de aansluitbussen voor microfoon, pick-up of radio (opname of weergave) en extra luidspreker, waarbij de ingebouwde luidspreker naar wens in- of uitgeschakeld blijft.
- Continue toomregeling.
- Ingebouwde speaker 8 x 13 cm.
- Output 3 watt.
- Buitenz: ECC 83, ECL 86, EC 92, EM 87, germaniumdiode en selengeleijkrichter.
- Versterker met gedrukte bedrading.
- Voedingsspanning 220 volt.
- Frequentie-variatie (wow en flutter) minder dan 0,3%.
- Gewicht circa 9 kg.
- Afmetingen: 39 x 28,5 x 16 cm.
- Compleet geleverd met 18 cm spoel en verbindingsnoer.
- Prijs f 398,—

VERDWIJNINGEN en VERSCHIJNINGEN

Een blijspel, overhellend naar de klucht, is bij het publiek nog altijd zeer in trek, evenals de zogenaamde thrillers met bedriegde meisjes en politiemannen met revolvers.

Wanneer deze beide factoren in één stuk worden verenigd is succes welhaast verzekerd.

Een dergelijk stuk zal op woensdag 25 september a.s. worden opgevoerd door de Toneelgroep VDH Den Haag, onder de titel

Verdwijningen en verschijningen

De schrijver zelf noemt dit "een dwaas stuk", maar als u komt kijken zult u ontdekken, dat deze aanduiding nog veel te zwak is. Wij zouden zeggen: lachen, gieren, brullen.

Wij hopen dat u komt meelachen.

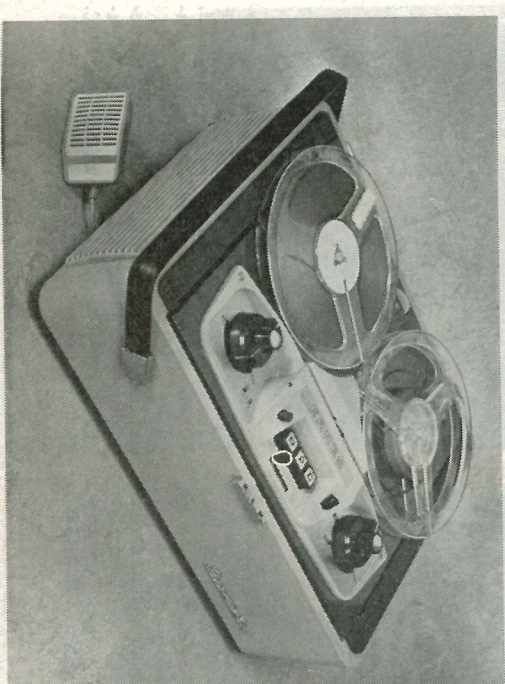
Mag ik ...

... een beetje "misbruik" maken van mijn redacteurschap door een wat uitgebreider bedankje te publiceren?

U allen, heren directeurs, collega's van personeelszaken en andere afdelingen in alle fabrieken, hebt op uw wijze bijgedragen om deze dag voor mijn vrouw en mij tot een feestdag te maken, waarvoor ik erg dankbaar ben.

De werkelijk vorstelijke cadeaus hebben hier in niet geringe mate toe bijgedragen. Hartelijk dank!

C. Schrevel.

OP DE
F I R A T O

UTRECHTS SOLEX-PUZZELTOCHT 1963

Zaterdag 27 juli was het in Utrecht weer de grote dag voor de jaarlijkse Solexrit, ditmaal in verband met de zich steeds uitbreidende motorisering van het Utrechtse personeel gecombineerd met een auto-, motor- en scooter-puzzeltocht.

De deelnemers waren in twee groepen verdeeld:

- Solexen en bromfietzen; start om 10.30 uur;
- Auto's, motoren en scooters; start om 11.30 uur.

Ongeveer 70 deelnemers kwamen het fabrieksterrein van de Keulsekade oprijden, allen met de beste voornemens bezield. Zelfs deelnemers uit Zeist, Soesterberg, Bilthoven, Hilversum en Vleuten waren present, waaruit blijkt dat onze Solexrit nog niets aan populariteit heeft ingeboet. Er was een route uitgezet buiten Utrecht, dit keer zonder opgave van gemiddelde snelheid maar met een tijdslimiet van 120 minuten voor groep a en 75 minuten voor groep b.

Voor de start kreeg een ieder een uitreksel van het reglement en een verklaring van de eventueel gebruikte afkortingen in de opgave.

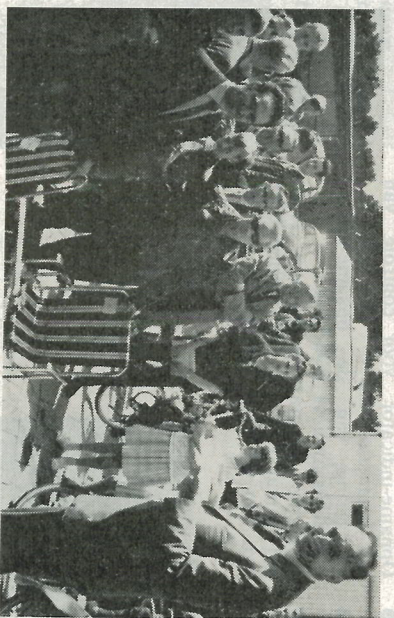

Start van het koppel A. de Groot-v. Bennet; op de rug gezien de heer en mevrouw Keuning.

Degenen die zich niet voldoende op de hoogte hadden gesteld kwamen nog wel eens in moeilijkheden. De rit was voor alle deelnemers dezelfde, zodat de kansen voor een ieder gelijk lagen.

meest men zich melden aan een grote melkfabriek, hegeen door alle rijders gedaan werd. Hierruit bleek overduidelijk dat Van der Heem radio's de reclame van radio Veronica goed weten te ontvangen.

Beide winnaars kwijgen door de heer Keuning de eerste prijs aangeboden.

Na een vlotte start van beide groepen was de opdracht bij Rijkswaterstaat rechtsaf te gaan en bij de eerste grote fabriek links een folder te vragen. De meeste deelnemers volgden wel de route, maar voldeden niet aan de opdracht te vragen naar de folder, wat heel wat strafpunten opleverde. De heren De Baar en Klaassen zullen wel blij geweest zijn met hun uitzonderlijke controlepost: een natje en een roker-

Controleur van Nijendaal zat achter een groot bureau, waarop radio, melkchocolade etc. etc. Ook hier onze hartelijke dank aan de heer E. de Vries van Sterovita voor zijn medewerking. Via de overbekende, zeer mooie oude Amsterdamsstraatweg was het heerlijk loeren naar Maarssen om via de grote verkeersbrug in de richting van het industrieterrein te rijden; dit industrieterrein was echter alleen te bereiken

via een „prima“ weg, waarbij men moeite had om eventueel wandelende nieren goed op hun plaats te houden.

Bij het passeren van de eerste spoorwergovergang moest men rechts aanhouden en zo kwam men, op het voor velen nog onbekende industrieterrein. Via een bepaalde route werd men gedirigeerd naar het Van der Heem terrein om, aldus luidde de opdracht, een pond Van der Heem zand mede te brengen (zakjes had men bij de start reeds in ontvangst genomen). Degenen die op dit terrein zand hadden gehaald, hadden de minste strafpunten, wat de hilariteit bij de finish nog verhoogde gezien de verschillende kwaliteiten van het zand; aan- nemer Romijn zal wel goed af zijn geweest met dit allegaartje. Men moest toen de Reactorweg afrijden naar de Bloemenvel- ling om in de kantine aldaar een suiker- zakje te vragen, wat een ieder wel gelukte (heer Van Eyk onze hartelijke dank voor uw medewerking).

Na inspannend werk door de jury kwamen de volgende prijswinnaars uit de bus, die uit handen van de heer Keuning hun prijs in ontvangst konden nemen.

Groep A:

- 1.: Heren Spierenburg (Bloemstraat) en v. d. Horst (ger. mak) met 60 strafpunt.
- 2.: Heren Stomp (montage) en v. d. Horst (werkvoorbereiding) 79 strafpunt.
- 3.: Heren v. d. Dungen en Monna (beiden ger. mak.) met 118 strafpunt.
- 4.: Hr. en mevr. v. d. Lindan (stampert) met 122 strafpunt.
- 5.: Heren Adelaar (magazijn) en de Rover (gereedschapsmagazijn) met 136 strafpunt.
- 6.: Heren Lissenberg en Brouwer (montage) met 145 strafpunt.
- 7.: Heren Wurms en Montijn (puntaard) met 168 strafpunt.
- 8.: Heren Lamers (ger. mak.) en Kuylen (draaiert) met 178 strafpunt.
- 9.: Heren de Groot (Anne) en v. Bennetkom (stampert) met 189 strafpunt.
- 10.: Heer Lenssen (ink. goed.) met 190 strafpunt.

Bij groep B waren de volgende prijswinnaars:

Groep B:

- 1.: Heren Hardeveld Kleuver (pens. afd.) met hr. v. Zeyst (werkvoorbereiding) 67 strafpunt.
- 2.: Mej. v. d. Boogaard en verloorde met 276 strafpunt.
- 3.: Hr. Hendriksma (magazijn K.K.) met 290 strafpunt.
- 4.: Hr. Karis (werkvoorbereiding) met verloorde met 324 strafpunt.
- 5.: Heren v. Ooyen sr. en v. Ooyen jr. (K.K.) met 531 strafpunt.

Bij groep B bleek een enkeling de tocht tot bijna in Amstendam te hebben volbracht maar dat stond niet in de opgave. Al met al was het weer een prettige dag. Deelnemers uit alle afdelingen van ons bedrijf waren vertegenwoordigd, hegeen de rivaliteit onderling sportief opvoerde.

Onze dank gaat uit naar de heren controleurs, te weten familie v. d. Wal, heren De Baar, Klaassen, Lenssen sr., Welmers, v. d. Boogaard en Van Nijendaal en al degenen die hielpen deze tocht te doen sla- gen.

Na een hartelijk „wel thuis“ beëindigde heer Keuning deze jaarlijkse Solexpuzzelrit.

D. Bottenberg.

GESLAAGD VOOR:

het examen ter verkrijging van het diploma Interne Organisatie (Verenigde hand- delsexamens op praktische grondslag): **J. H. de Bruin, Technische Dienst Deventer.**

het examen Radiomonteur NRG: de heren **J. A. Snijders en L. Kool**, beiden werkzaam op de afdeling Eindmontage T.C. Den Haag.

„DAMES en HEREN ...

Voor velen onder u zullen de pro- dukten waarvan u zojuist hoorde weinig te zeggen hebben. Juist daarom is gezocht naar een mogelijkheid om u toch met de werking van althans enkele ervan op een aardige manier te laten kennismaken.

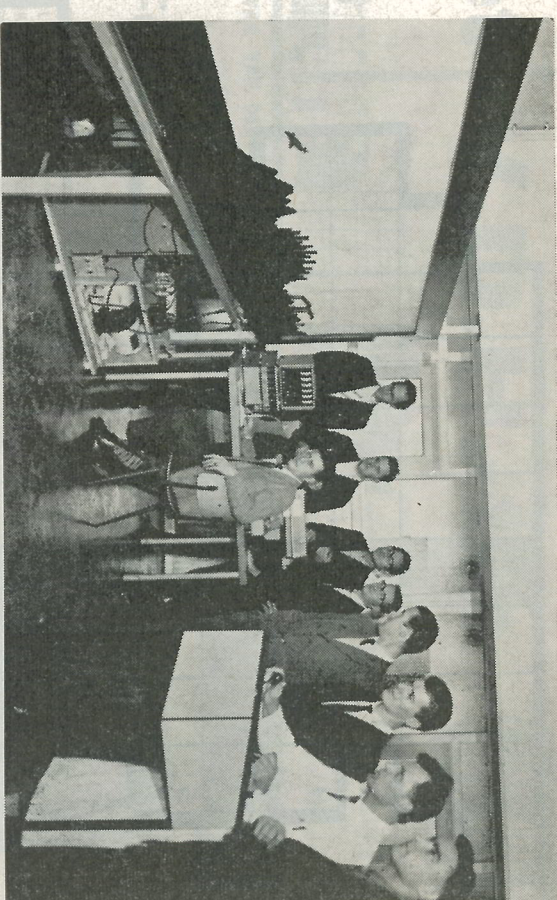
Dit gedeelte uit de tekst, die onze in- zending op de Firaat begeleidt, zal in de komende dagen vele malen op deze ten- toonstelling te beluisteren zijn. Via een handopname zal van de duizenden bezoek- kers aandacht worden gewraagd voor ons gedeelte van de Stokvis stand.

Zoudt u niet eens een keer met behulp van een paar stuurknuppels een Starfighter veilig aan de grond willen zetten?

Dat kán! Op de Firaat!

Op een scherm van circa 5 meter lang en 1 meter hoog zijn de contouren van een stad en een vliegveld aangegeven met verkeersstoren, landingsbaan, gebouwtje, enz.

Op dit scherm kan vanaf de achterzijde een Starfighter „en profijt“ worden geprojecteerd, die dan met behulp van twee hand- les op een bedieningspaneel — één voor de snelheid en één voor de dalingshoek — kan worden bestuurd en aan de grond worden gebracht. De besturing ervan geschiedt ge- heel langs elektrische en elektronische weg- gen. Wordt er bij de landingsproedure een eerste fout gemaakt, bijvoorbeeld door de snelheid te veel te verminderen of door het vliegtuig de verkeersstoren of een ander obstakel te laten raken, dan volgt een „crash“, waarbij het vliegtuig verdwijnt en een rode gloed de plek van het neerkomen op min of meer realistische wijze aangeeft. Gedurende de landing wordt elektronisch de tijd gemeten. Dit wordt naast het scherm duidelijk zichtbaar gemaakt op een aan de teller gekoppelde cijferindicator. Indien het vliegtuig veilig aan de grond is gezet, ont- vangt de „speler“ een kaart als aandenken

waarop met een toepasselijke tekst de tijd, waarin de landing werd volbracht, ver- meld is.

Als het spel wordt gestart, komt het vliegtuig met een vaste snelheid op een vastgestelde hoogte horizontaal aanvliegen van achter de rand van het scherm. Door manipulatie met de handles „snelheid“ en „dalingshoek“ kan de snelheid groter of kleiner worden gemaakt en de dalende be- weging worden ingezet. Hiertoe wordt door de snelheidsvertaler, respectievelijk de da- lingshoekvertaler een stuurspanning afgege- ven aan het resolversysteem. Het resolver- gedeelte ontbindt de ontvangen gegevens in een verticale en horizontale component, die worden doorgegeven aan de verticale res- pectievelijk horizontale integrator. Aan de snelheidsvertaler is ook een snelheidscon-

SPONTANE HULDE VOOR C. SCHREVEL

Met een hartelijk applaus werden de heer C. Schrevel, zijn vrouw en twee zoonlijes verwelkomd toen zij vrijdag 6 september j.l. de kantine van de Kasien- fabriek binnentraden, waar een grote scha- re Van der Heemers de huidige van jubilaris Schrevel wilde meemaken.

De grote belangstelling en de welge- meende woorden van de sprekers maakten dit gedanken van zijn 25-jarig dienstver- band tot een buitengewoon feestelijk sa- menzijn.

Als eerste spreker voerde ir. P. G. Zaaijer namens de directie het woord. Uit hoofde van zijn betrekking moet de heer Zaaijer met allerlei soorten mensen spreken. Met sommigen gaat hem dat echt niet gemak- kelijk af, verklaarde hij: „er zijn enkele mensen waar ik graag mee praat en daar behoort de heer Schrevel toe. Dit vindt nu en dan hebben overkomenlijk toelijken“.

Ook memorieerde de heer Zaaijer hoe de heer Schrevel tracht de directie veel werk uit handen te nemen en haar tot grote optimisme die van u uitgaan, waar- door de moeilijke problemen die wij zo- nu en dan hebben overkomenlijk toelijken“.

Zaaijer bood de heer Schrevel een Delfts- blauw bord aan en een gratificatie, terwijl ook een prachtig bloemstuk in de zaal stond opgesteld.

De heer K. J. van Duren, de chef van de heer Schrevel, gaf een overzicht van de groei van het personeelswerk en het aandeel dat de heer Schrevel daarin heeft gehad; ook zijn persoon wist hij zeer nauwkeurig te schilderen.

Namens het personeel sprak de secre- taris van de Centrale Ondernemingsraad, de heer P. ten Pierick. In commissies en de Ondernemingsraad heeft men veel waarde aan de adviezen die de heer Schre- vel geeft. Hij hoopte dat de heer Schrevel in dezelfde prettige sfeer als adviseur van directie en personeel zou mogen blijven optreden.

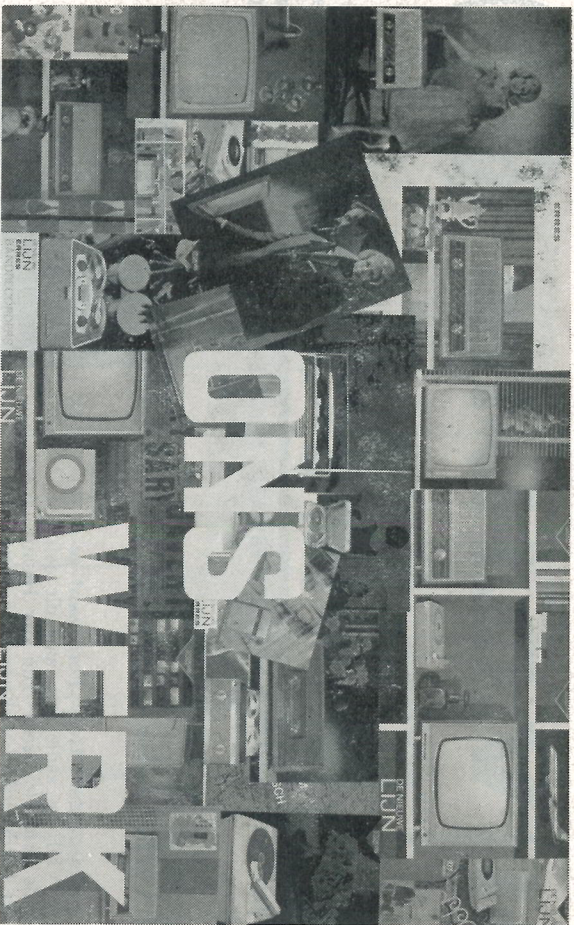
De heer Z. J. Koning, collega van de jubilaris, stond achter het spreekgestoelte om met enkele woorden niet een mens aan te prijsen, maar een ding, namelijk een schilderij van Marius de Jongere, dat sa- men met een leetuurboek en cadeaubon- de cadeaus van het personeel vormden. Zeer getroffen door het feestelijk gebou- ren dankte de heer Schrevel voor al het geboden.

Aan de bijeenkomst voor het personeel was een receptie voor relaties voorafge- gaan, waar ook een zeer geanimeerde stemming heerste.

„Ga jij nu eens met leke-ogen de Firato bekijken.“

Zo luidde de opdracht die ik vorige week kreeg. En dus ben ik vrijdag 13 september Amsterdamwaarts getrokken. Ik heb de Firato bekeken en zal proberen in de volgende regels een indruk van deze tentoonstelling te geven. U zult dan zelf de beslissing moeten nemen of u het komende weekend, hetzij zaterdag, hetzij zondag, wilt besteden om in mijn voetspoor te treden. Zegt u ja, dan kunt u tegen betaling van f 2,— (kinderen tot 14 jaar en militairen half geld) zonder tijdslimiet rondwandelen door de sprookjeswereld van de elektronica. Dat 'zonder tijdslimiet' is natuurlijk maar betrekkelijk; morgen kunt u er van 10—17 uur en van 19—22.30 uur terecht, zondag van 10—18 uur.

Maar laat ik terugkeren naar vrijdag de 13de. Was het wat overmoedig om op deze dag en datum de 13e Firato te bezoeken? Misschien wel; de overmoed is in ieder geval niet gestraft.

Ruim voor de openingstijd aangekomen, ben ik genooorzaakt nog wat rond te wandelen op het grote Europeplein voor

loos wijsje om daarmee voor ons de tijd te doden. Dan is het 10 uur. Een portier, bewust van zijn macht, zwaait de toegangsdeuren open en een voor een komen wij oog in oog te staan met de man in de cassa. Omdat men ons kennelijk niet helemaal vertrouwt, moeten wij 2 meter verder aan een andere functionaris weer een voor een bewijzen dat wij echt ons offer hebben gebracht; maar dan staat niets en niemand ons meer in de weg.

De grote tentoonstellingshal is nog vrij leeg. Er zit nog weinig steer in, zo op het eerste uur van de eerste dag.

Een leek gaat dwalend door de techniek, maar misschien juist daarom meer dan een technicus genietend van vondsten in opbouw en samenstelling van stands. Het is misschien wat scherp gesteld, maar ik zou bijna durven beweren, dat zelfs zonder al die duizenden, tienduizenden produkten een

OP DE FIRATO

bezoek aan de RAI alleen maar gevuld met stands al de moeite waard zou zijn.

Televisietoestellen en radio's, bandrecorders en hammondorgels, grammofoons en platenpelers dringen zich op aan mijn ogen, die dwalen door deze immense verzameling van opgeroepen, bedwongen en door mensenhand geleide krachten.

Bij een hammondorgel staat een standhouder nog wat onbezield de kwaliteit van zijn produkt aan te prijzen voor een publiek, bestaande uit één bootsman. Zelfs zijn argument dat dit orgel zo nodig mee aan boord kan worden genomen, vernag de aandacht van de toehoorder niet volledig te boeien. Die is en blijft gericht op een van de assistentes van de firma naast. Misschien zal hij ooit nog wel eens wat mee aan boord nemen, maar volgens mij nooit een hammondorgel.

Op alle ingeschakelde TV-apparaten verschildt de heer Schitterhelm om met een blik van „Big brother is watching you" van de geïmproviseerde TV-studio uit de officiële opening te verrichten. Niemand wordt er stil van. Iedereen staat hier op de startstreek van een Marathon van 10 dagen om de gunst van handel en publiek te verwerven.

De geïmproviseerde TV-studio is ingericht in een hal, naast de tentoonstellingsruimte. Regelmatig worden er uitzendingen verzorgd, die voor iedere bezoeker gratis toegankelijk zijn.

Langzaam slenter ik via Siemens en Grundig, Telefunken en Philips naar het gedeelte van de ruimte waar PTT, Landmacht en Luchtmacht en Marine actie de presence geven. Verkeerstons, linktraker, verbindingsmateriaal, het zijn allemaal objecten die meer dan mijn vluchtige aandacht waard zijn. Maar de tijd dringt. Het VDH-tje van de 20ste wacht op kopij!

De snelheid waarmee ik de stand van de Landmacht passeer is echter nog niet te hoog om een glimp van de Blue Diamonds op te vangen, die als sergeant verbindingsdienst druk doende zijn.

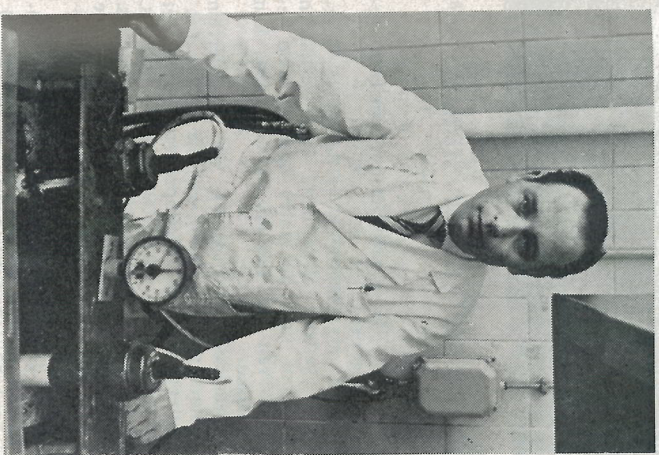
Dan loop ik weer terug naar de uitgang. Links hiervan immers heb ik bij het binnemen al de inzending van Stokvis zien staan met onze produkten, trots de naam Van der Heem of ERRES dragend. Het is er nog rustig. Ook hier voel je wat ge-

spannen onzekerheid: hoe zal het gaan?

Verwacht van mij geen kritische beoordeling van produkten en opzet van de hele inzending. Maar ik zou wel iedereen die bij Van der Heem werkt willen adviseren: Ga als het even kan kijken. Want hoe u ook tegenover uw werk staat, zelfs hoe u tegenover ons bedrijf staat, in meer of mindere mate zult u een stukje gerechvaardigde trots mee naar huis nemen, omdat u op welke manier dan ook een stuk van uw eigen werk terugziet.

Zo is het althans mij vergaan.

mn.

Vrijdag 27 september a.s. is het 12½ jaar geleden dat de heer A. J. de Cruen in onze dienst trad. Hij heeft thans de zorg voor de gedrukte bedradingen die op de afdeling Radioomontage worden gemaakt. Wij feliciteren hem met zijn jubileum.

KAARTEN TONEEL

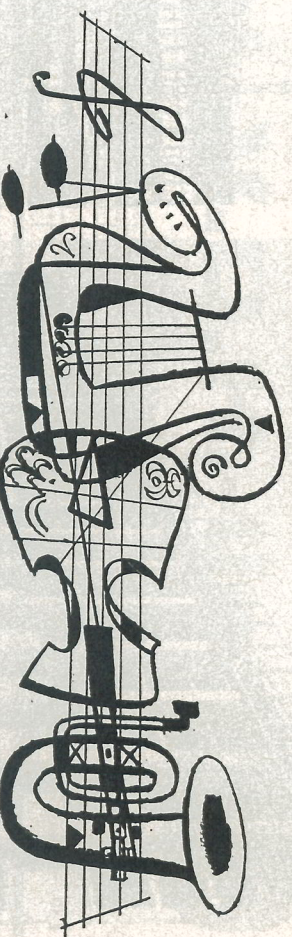
De Haagse toneelclub heeft zich erg ingespannen u woensdag 25 september a.s. een gezellige avond te bezorgen. Kaarten hiervoor zijn maandag 23 september gedurende de pauzes in de beide kamines verkrijgbaar.

De heren Weldam en Pel jubileerden

Woensdag 11 en donderdag 12 september j.l. heerste er een feeststemming in het Utrechtse bedrijf aan de Keulsekade, aangezien twee werknemers daar hun 25-jarig dienstverband herdachten.

De heer Weldam, vergezeld van zijn echtgenote en kinderen, werd ontvangen in de kantine van de Keulsekade. Achterenvolgens schilderden de heren ir. J. Keuning, bedrijfsleider, K. J. van Duren, chef Personeelszaken, H. J. van Ooijen, chef van betrouwbare, en G. H. van Beek, Ondernemingsraad Utrecht, de verdiensten van Timus Weldam, die reeds op veertienjarige leeftijd als monteur in de toenmalige LEKO zijn intrrede deed.

Uit de toespraken bleek duidelijk, dat

UIT DE NIEUWE WERELD

In een groot aantal muziekstukken is het land van herkomst duidelijk te horen. Veel kan bijna zonder twijfel worden herkend aan karakteristieke kenmerken. De Slavische muziek levert wat dat betreft weinig moeilijkheden op; de meeste muzikethebbers zijn in staat de muziek van bij voorbeeld Antonin Dvorak direct als „Slavisch" aan te duiden.

Deze zoon van een herbergier wordt als een belangrijke, zo niet de belangrijkste vertegenwoordiger gezien van de Tsjechische muziek. Hij studeerde, ondanks de gebruikelijke tegenwerking van zijn ouders, muziek in Praag. Zijn studiegezel verdienende hij als violist in een tweedeklassorkestje, waarna zijn carrière begon met een baan als organist.

Tevens was hij de „zoveelste" altist in het Nationaal Theatrorkest te Praag. Juist in de tijd, dat de Tsjechen gewikkeld waren in de strijd, welke muziek nu eigenlijk toonaangevend was voor hun land, lanceerde Dvorak een compositie die sterk de aandacht trok. Het stuk in kwestie, een hymne* voor koor en orkest, viel niet alleen op door de nationale strekking ervan, doch zeker door de sterke oorspronkelijkheid. Door nog andere opmerkelijke composities kreeg hij ook naam buiten zijn geboorteland. In de Weense „Neue Freie Presse" verschenen gunstige beoordelingen en door Praag en Cambridge werden hem ere-doctoraten aangeboden. Naast zijn leraarschap aan het Praagse conservatorium ontving hij een toelage van de staat waardoor hij verder onbezorgd kon studeren en componeren.

Antonin Dvorak onderzocht veel erkenning en van overal kwamen uitnodigingen om orkesten te leiden. Zijn composities boeken veel succes en zijn creativiteit werd steeds op peil gehouden door de rijke volksmuziek van zijn land. Ook buiten Europa verbleefde zich zijn roem. Dvorak kreeg een benoeming als directeur van The National Conservatory te New York; een post die hij ruim drie jaar vervulde. Nadien werd hij weer leraar aan het Praagse conservatorium en later bovendien directeur hiervan.

Veel van zijn muziek houdt nog altijd repertoire. Zijn Slavische dansen worden geregeld uitgevoerd evenals het Shabat Mater, het celloconcert en het vioolconcert. Voorts enige overtures, het Dumky Trio en het Negerkwartet. Als bekendste werk staat nog altijd bij ieder genoteerd zijn vijfde symfonie — „Uit de nieuwe Wereld". Dit stuk muziek, dat Dvorak in 1893 in Amerika componeerde, is machtig van opzet en rijk aan volsten. Het geeft, ondanks de onderdelen, geen klankbeeld van Amerika, doch bevat wel ongewone ritmen van de Amerikaanse volksmuziek. De verwerking van deze ritmen in de melodien is echter geheel en al in zijn eigen stijl geschied. Dvorak schreef hierover eens aan een vriend:

„... ik heb slechts in de geest van de nationale wijzen gecomponeerd". Na de genoemde terugkeer uit Amerika, leidde Dvorak nog negen jaar, tot zijn dood in mei 1904, het Tsjechische muzikleven.

*) hymne = lofgezing, meestal monumentaal van karakter. F. G. van der Meulen.

zien de afdeling Personeelszaken in Den Haag op 12 september juist ook een jubilaris had — hadden alleen maar lof over de wijze waarop Pel zijn functies in de afgelopen jaren heeft uitgeoefend; zijn benoeming tot voorman bij de ventilatorenafdeling was de bevestiging van de toevondenheid van zijn superieuren. Zoals hij zijn volkstuin vertoetelt in zijn vrije tijd, zo werden ook zijn „werk" door hem behandeld in zijn „werk" men.

Namens allen bood de heer A. Revet hem een prachtige elektrische klok aan. Het geheim bleef lang bewaard, want de achteruitlopende ventilator klok verwekte veel hilariteit.

De heer G. C. Schuddebeurs sprak namens de brandweer en bood een „miniatuur" brandweerauto en een borstelgarnituur aan.

Heer M. Huysman hartelijk gehuldigd

„Ik heb altijd gemeend te moeten kizen in mijn loopbaan tussen de techniek en het contact met mensen; een combinatie van deze mogelijkheden kon ik mij niet zo gemakkelijk voorstellen. Later, en dat be-wijst mijn huidige functie, is het toch zo geworden dat ik mij dagelijks met technisch ingewikkelde problemen mag bezighouden, maar daarnaast en tegelijkertijd veel contacten met mensen onderhoud. Aldus begon de heer M. Huysman zijn bedankspeech bij de viering van zijn 25-jarig dienstverband.

Tevoren was de heer Huysman, die vergezeld was van een damekwartet, zijn vrouw en 3 dochters, in de kantine van de kastenfabriek toegesproken door ir. J. de Meij, bedrijfsleider Telco en de heren K. J. van Duren en P. ten Pietrick.

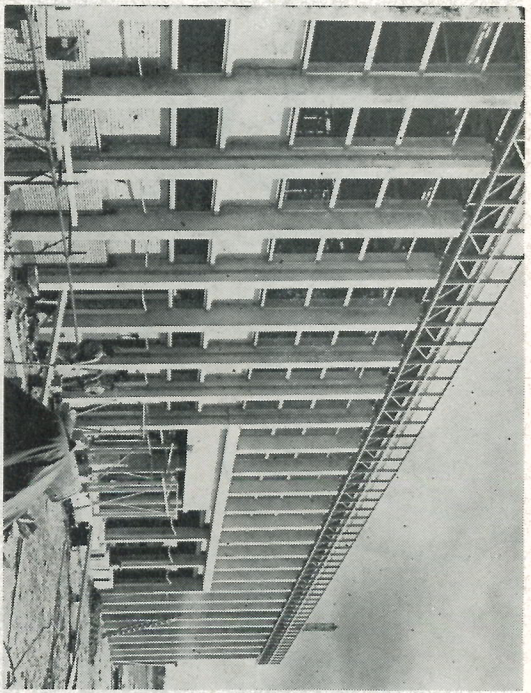
Spreekers schilderden de loopbaan van de jubilaris, erop wijzend dat hij naast een bekwam technicus ook een warm sociaal-

voelend mens is, die in zijn dagelijks werk een reëel en goed contact met zijn collega's en medewerkers tracht te bewerkstelligen.

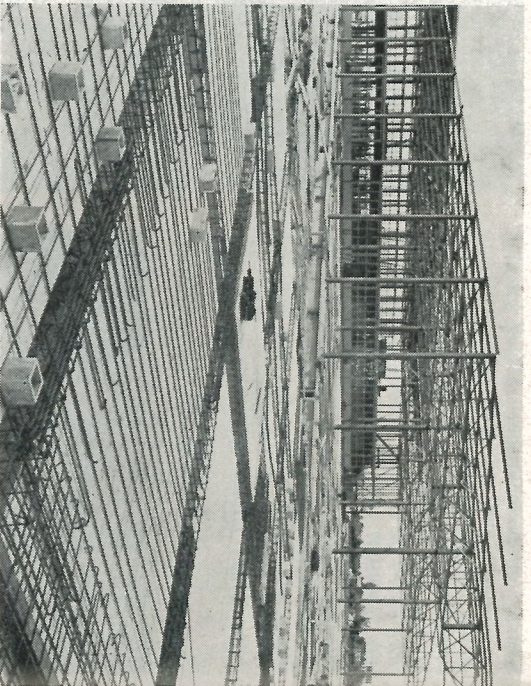
De rij van sprekers werd gesloten door de heer W. C. M. van Duyne, die niet alleen de heer Huysman feliciteerde, maar namens zijn medewerkers en tal van collega's een drietal fraaie cadeaus aanbood: een polshorloge, een zakboek met gegevens en foto's over alle in Nederland voorkomende vogels (de jubilaris is een groot natuurliefhebber) en een vierkleurenballpoint.

Laatste spreker was de jubilaris zelf die naast zijn schets over zijn loopbaan, zoals wij in het begin van dit stukje schreven, de sprekers en gevers van de prachtige cadeaus dankte voor hun bijdrage aan deze voor hem en zijn gezin zo belangrijke dag.

En deel van het twee verdiepingen hoge kantoorgebouw; u ziet de ingang. Links afstaand komt u in de garderobe, op de eerste etage komen de kantine en recreatieruimte.

En vlechtwerk van gedegen constructie vormt de basis van de nieuwe bouw.

BOUW IN SNEEK VORDERT GESTADIG

Vlak voor de vakantie van de bouwvak- arbeiders heeft u in het VDH-tje kunnen lezen en zien hoe ver het met de nieuwbouw in Sneek stond.

Ondanks het slechte weer daarna is het werk toch flink opgeschoten. Op de foto's kunt u zien dat de schokbetonkolommen en wandelementen van de voorbouw zijn aangebracht, alsook de aluminium raam-

deurkozijnen, terwijl de metselaars zijn begonnen met het optrekken van de binnen- en buitenmuren. De tussenbouw begint, volgens dezelfde fasen als in het vorige verslag beschreven, boven de werkvloer te

verrijzen. Het staatskelet daarvan is nu geheel afgesteld.

Van de achterbouw is de gehele werk- vloer gestort; deze moet eerst verhard en alvorens men de stalen spannen met behulp van de mobiele kraanwagens kan plaatsen.

Immiddels is men op het achterterrein gestart met het heien van de houten fundamentelepalen met betonopzetters (tegen het verrotten) van de portiersloge, dumploods, fietsenstalling, keermuren om de olietanks, draaihekken en met het aanleggen van de ruim 10 meter brede interne verbindingsweg langs de achtergevel.

Het zal erom spannen of voor de winter het gehele gebouw gasdicht is te krijgen en i keel van de centrale verwarming met zijn radiatoren kan worden geplaatst. Als het gebouw verwarmd kan worden, kan er ook binnen worden doorgetwerkt. Dat heuglijke nieuws zult u naar wij hopen voor het begin van het voorseizoen in het VDH-tje kunnen lezen.

P.

- ### Oplissing puzzel 107
- Horizontaal: zwenkgras; gort; populier; boldriek; roos; knol; mos; gran; es; amandel; eik; suikerriet; ijs.
- Verticaal: wortelboom; kapokbed; rups- klaver; silene; brem; agave; akolei; ranonkel; rannemas; olm; aalbes; aren; klis; ui.
- ### Prijswinnaars
1. (f 15.—) M. N. de Wild, UZ687.
  2. (f 10.—) W. van Wigen, 2633.
  3. (f 7,50) W. Jans, 3500.
  4. (f 5.—) P. A. B. van Strien, 3360.
  5. (f 5.—) mev. A. B. Straijan-Verlaas-donk.
  6. (f 5.—) J. Spanjersberg, 1506.

GESLAAGD VOOR:

het diploma aspirant-VEV: de heren A. Zeilstra, D. Konstapel, S. M. Veenstra, F. Reitsma, H. C. Kleistra, A. Soethorst, G. H. Harder, allen werkzaam in Sneek.

Lege

POSTMAPPEN

niet opeten s'ijp

Maar

TERUGZENDEN

naar postkamer

HARTELIJK GEFELICITEERD EN BEDANKT!

HUWELIJKEN.

Den Haag: M. D. A. Groot, Vrijgave- en Kwaliteitscontrole, met mef. R. Bax, d.d. 30-9-1963; meijtrouw R. A. P. van Kempen, Transitorabrage, met H. D. Beekman, d.d. 19-9-1963.

GEBOREN.

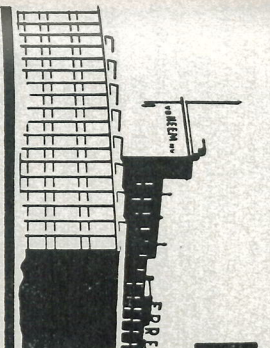
Den Haag: Ellen, dochter van K. W. Smit, Geneeschapsbureau, d.d. 30-8-1963; Bart Jan, zoon van Ph. Hanhart, Telecommunicatieleb- ratorium, d.d. 4-9-1963; Petra Vera Louise, doch- ter van J. C. J. de Boer, Intenhem, d.d. 5-9- 1963; Raymond Stephanus, zoon van J. H. Hu- beek, Draaiteij, d.d. 9-9-1963; Mirjam, dochter van W. J. J. Meyer, Spoelfabriek, d.d. 10-9- 1963.

Utrecht: Alexandra J. dochter van N. Sui- teira, Montage Kunstseide, d.d. 10-8-1963; Hen- riette D. I. dochter van A. J. Ochtersen, Montage Absiederijk, d.d. 18-8-1963; Gerard Leonid, zoon van W. L. Cements, d.d. 25-8- 1963; Hildebrand C. zoon van Th. J. Sth- voor, Montage Absiederijk, d.d. 25-8-1963; Patrick R. zoon van G. H. Wiggers, Draaiteij, d.d. 4-9-1963.

Utrecht: Johannes B. Th., zoon van J. Th. Severis, Montage Absiederijk, d.d. 6-9-1963.

Voor de belangstelling die ik van mijn colle- gës en comité Ziekenroost heb mogen ontvan- gen, zeg ik hun heel hartelijk dank.

W. H. Turings, Codering.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 808
27 september 1963

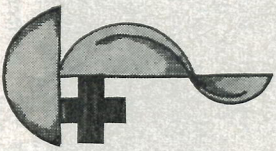
HONDERD JAAR ROODE KRUIS

Onder deze titel beloofden wij u voor de fabrieksvakantie, nog iets te zullen vertellen over de belevenissen van een collega, J. W. Hoogstraal, Maanweg, die deel heeft uitgemaakt van de Nederlandse helpersploeg, bij de internationale ontmoeting in Ma- colin in Zwitserland. Wel, het klinkt misschien erg vreemd en tegenstrijdig; er valt zo veel over te vertellen maar het is erg moei- lijk er iets over te vertellen.

Voor een totaal-indruk is één woord voldoende: grandioos. Om echter die totaal- indruk wat meer in onderdelen uit te splitsen zouden er eerst wat cijferfjes op tafel moeten komen om u een indruk te geven wat er aan organisatie al zo nodig moet zijn geweest om alles zo grandioos te laten zijn.

Welnu dan, er waren 36 landen ver- legenwoordigd door in totaal 123 afge- vaardigden. Hieronder waren 11 „waarne- mers“. Dit betekende dus dat 25 landen demonstraties verzorgden. In totaal waren er 38 demonstraties. Op elke demonstratie volgde een discussie waarbij dikwijls weer werd verduidelijkt door middel van een nieuwe demonstratie hoe men in eenzelfde situatie in een ander land pleegt te hande- len. Omdat een eis voor deelneming was dat elke deelnemer tenninste Engels of Frans sprak en verston, werden alle dis- cussies in een van deze talen gevoerd, waarbij drie tolken elkaar afwisselden om al het gesprokene in de andere officieel te gebruiken voertaal te vertalen.

De organisatie van de ontmoeting werd

voorbereid door een comité, be- staande uit drie Fransen, een Duitser, een Engelsman, een Zwitser en een Joegoslant, aan- gevuld met twee functionarissen van het Internationale Roode Kruis. Voor de uitvoering was een staf van vier mensen aan- wezig, behalve de drie reeds ge- noemde tolken. De Zwitserse helpersploeg tenslotte werd ook ingezet ter assistentie bij de uit- voering van de organisatie.

Wat de accommodatie betreft is het moeilijk een betere gelegenheid te vinden dan die waar de ontmoeting werd gehou- den. De Rijksopleidingschool voor sport- leraren bestaat uit een hoofdgebouw, dat een groot aantal kleine slaapkamers bevat alsmede een grote keuken, eetzaal, confe- rentiezaal en kantine, en een drietal in de bossen gelegen bijgebouwen met kleine slaappalen en ontspanningslokalen. In alle gebouwen zijn overigens was- en douche- gelegenheden en droogkamers aanwezig. Behalve deze toeristimten zijn er n prach- tig openluchtzwembad en een gebouw met sporthallen en kleedkamers. Bij dit laatste gebouw zijn ook sportvelden aanwezig. Hier werden de demonstraties gehouden, als het weer het toeliet op de velden, an- ders binnen. Zowel het hoofdgebouw als het vast afgelegen bijgebouw en de sport- hallen beschikken over voldoende parkeer- gelegenheden.

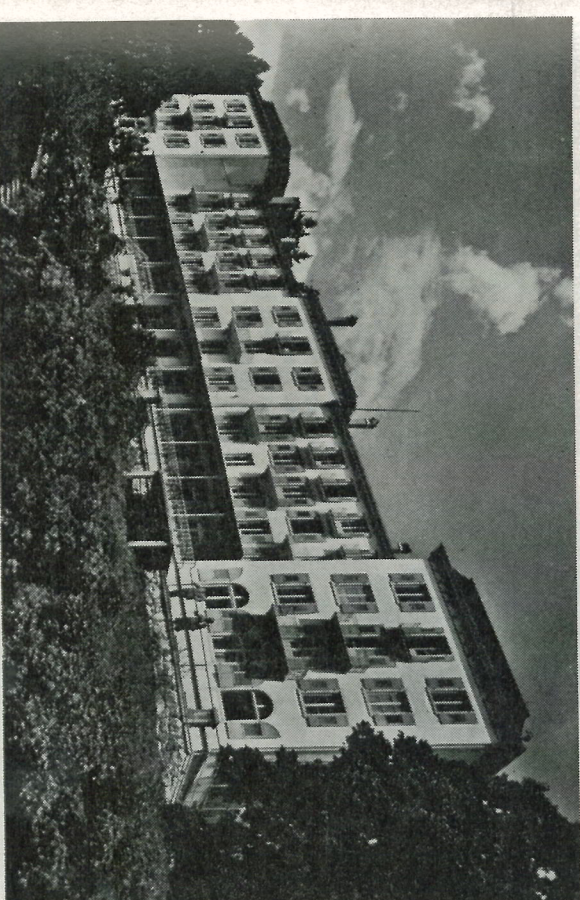
Na aankomst werd elke ploeg zo snel mogelijk geregistreerd en naar de toegewe- zen logiesruimte gebracht door een van de leden van de Zwitserse ploeg. In deze lo-

Geheel rechts onze werkmener J. W. Hoogstraal die in Zwitserland de ont- moeting ter gelegenheid van het 100- jarig bestaan van het Roode Kruis mee- maakte.

giesruimte vond elke deelnemer op zijn bed een keurig uitgevoerde aktenmap met alle beschelden die op de ontmoeting be- trekking hadden, zoals programma, deelne- merslijst, gegevens over de omstreken etc. Op alle beschelden en op de map was het hierbij afgebeelde embleem aangebracht, dat speciaal voor de viering van het 100- jarig bestaan van het Roode Kruis is ont- worpen en dat ook voorkomt op de her- inneringspenning die aan alle deelnemers aan een van de evenementen werd uitge- reikt. Ter illustratie van hoe alles tot in de puntjes was georganiseerd: in de akten- map zaten ook een klabboc en een pot- lood voor het maken van notities! Voor elke deelnemer was er in zijn map een naamkaartje, in plastic geval en voorzien van een aanduiding welke van de voer- talen hij beheerste.

Op het programma stond behalve een aantal lezingen en de demonstraties ook nog een grootscheepse oefening, waaraan door alle deelnemende ploegleden zou wor- den meegedaan. Deze oefening moest, van- wege de slechte weersomstandigheden, ook al weer in de grote sporthal worden ge- houden, waardoor helaas de omstandige- den waaronder hij had moeten plaatsvin- den, niet konden worden nagepooist. Als slachtoffers fungeerden de leerlingen van

In de rijksopleidingschool voor sportleraren te Macolin kunnen men bijeen.

Het vijfduizendste idee

Nog juist vóór de fabrieksvakantie was het vijfduizendste idee een feit. In een groeiend modern bedrijf raken we gewend aan milipalen en recordcijfers. Ze vormen om zo te zeggen de grafiek van het bedrijf. En in dit licht gezien is het toch wel de moeite waard even aandacht te schenken aan het feit, dat er sedert 1942 door de Ideeëncommissie aan de Maanweg al 5000 ideeën zijn behandeld. Dat betekent tevens, dat er door de Ideeëncommissie heel wat werk is verzet; meer dan de buitenstaander zo op het eerste gezicht zou menen.

Als wij onze ideeën in een der bekende bussen hebben laten glijden, rest óns niets anders dan het besluit van de Ideeëncommissie af te wachten. Dat duurt dan wel eens langer dan ons lief is. Wie echter eenmaal de papierwinkel heeft gezien, die rond zo'n idee kan ontstaan, zal onmiddellijk begrijpen waarom een en ander niet steeds op korte termijn kan worden afgehandeld. De heren van de Ideeëncommissie kunnen — dit zal zonder meer duidelijk zijn — onmogelijk op elk terrein deskundig zijn. Het is echter zowel in ons belang als in dat van de onderneming, dat voor- en nadelen van ons idee zo goed mogelijk tegen elkaar worden afgewogen. Er moeten derhalve inlichtingen en gegevens verzameld worden. Technische details moeten worden bekeken. Financiële consequenties worden onder de loep genomen, terwijl uiteraard ook van belang is voor welke tijdsduur zo'n idee van toepassing kan blijven. Pas als al deze adviezen zijn ingekomen, kan de

Ideëncommissie in haar wekelijks vergadering haar conclusie trekken, die dan resulteert in een briefje, waarin men de inzender kort de beslissing mededeelt.

Vijfduizend ideeën zijn op deze wijze „door de molen“ gegaan. Nee, het waren niet allemaal bevooroorloofde ideeën. Maar, wij hoorden eens een minister, sprekende over de Ideeënbus op zijn departement, verklaren: „Die horen er ook bij, want ze bewijzen evenzeer, dat er is gedacht over verbetering van het te verrichten werk“.

Is het de moeite waard om aandacht te schenken aan vijfduizend ideeën? We menen van wel, omdat een bedrijf nog steeds een gemeenschap van mensen is en ideeën slechts kunnen

ontspuiten aan breinen van denkende mensen, die er op uit zijn, hun werk te vereenvoudigen en veraangenamen en die daarvoor die gemeenschap als vanzelf dienen.

De Ideeëncommissie werkt alweer aan de volgende vijfduizend briefjes. Wat haar betreft mogen dit allemaal beloonde zijn. We hebben in dit stukje haar werkwijze beknopt belicht, omdat we meenden, dat zo'n vijfduizendste idee ook voor haar een mijlpaal betekent, temeer, als we bedenken, dat haar leden dit werk verrichten losstaande van de functies die zij in ons bedrijf verrichten. We moesten haar dan ook maar niet een en twintig jaar op het tienduizendste idee laten wachten. Waarmee we maar zeggen willen: de glauven van onze ideeën-bussen zijn breed genoeg voor ieder ei van Columbus.

H. C. J. de Beer.

Wie volgt?

Zoals altijd vinden wij het prettig hieronder weer een opsomming te geven van beloonde ideeën, uiteraard vergezeld van onze gelukwensen aan hen die deze beloning ontvingen.

MAANWEG:

J. W. Loris, Inkoop, f 60.—

Voor een partij overcomplete sierplaten zag de heer Loris een mogelijkheid deze alsnog te gebruiken.

L. A. Orth, Productie-ontwikkeling Maanweg, f 40.—

De heer Orth gaf een manier aan waarop stofzuigerbussen goedkoper kunnen worden gepolijst.

J. J. Velman, Radioontage, f 30.—

Uw voorstel inzake destilleren van tri-Heek inderdaad juist.

F. D. G. Molmans, Radioontage, f 25.—

U voorkwam productiestagnatie door in een bepaalde situatie een andere potentio-meter aan te bevelen.

M. Bostelaar, Transformatorfabriecage, f 25.—

U had heel goed gezien dat een bepaalde hoefveelheid lak nog doelmatig gebruikt kon worden.

P. van der Deyl, Inkoop, f 25.—

Door uw initiatief zal een bepaald onderdeel goedkoper worden ingekocht.

W. Kinkel, Gereedschapmakerij, f 25.—

Een verbeterde werkwijze bij de constructie van een matris had deze mooie beloning tot gevolg.

W. B. van Kooij, Pakana, f 20.—

Opplakvelen hoeven niet bedrukt te worden. Inderdaad, en dus besparing van drukkosten.

A. Overwater, Intertheem, f 20.—

Verzandt de servicedocumentatie naar het buitenland bij de producten en niet per post, was uw advies.

Meijffrouw W. Steetsel, Hoofdhoekhouding, J. W. Plat, Radioontage en de heer I. J. van de Velde, Transformatorfabriecage, ieder f 15.—

Vervolg pag. 4 kolom 1

1938

1963

J. I. VAN DER HEYDEN

In de jaren 1937 en 1938 maakte onze onderneming een periode van snelle expansie door. De bouw van een nieuwe grote fabriek (voor de nieuwbouwen; het huidige Hoofdgebouw Maanweg) was hiervan het maar buiten zichtbare resultaat. Binnen onze toen nog Stortenbekerstratse muren was het vooral de snelle groei van het aantal medewerkers die opviel.

Zo kwam op 1 oktober 1938 de heer J. I. van der Heyden de ploeg van het Radiolaboratorium Den Haag versterken. Versterken niet alleen door het aantal der daar werkzame personen — waaronder ondergetekende — met één te vermeerderen, maar ook door het meebrengen van een veeljarige ervaring in het bouwen, afregelen en meten van radiooestellen en versterkers. Heel snel was de heer Van der Heyden dan ook ingewerkt en in de laboratoriumkring opgenomen, en werden de discussies soms gekruid met humoristische opmerkingen die er geen twijfel over lieten dat hij een groot deel van zijn leven in Amsterdam had doorgebracht.

Enkele jaren later leidde een interne taakverdeling ertoe dat de heer Van der Heyden zich specialiseerde op laagfrequentversterkers en verdere audio-apparatuur.

Zijn liefde voor de — klassieke — muziek en zijn scherpe muzikale gehoor kwamen hierbij goed van pas. Toen in 1949 het ontwerpen van geluidsinstallaties en meetapparaten in een afzonderlijk laboratorium werd ondergebracht was het dan ook vanzelfsprekend dat de heer Van der Heyden meeverhuisde. Nu volgtreffelijk heeft volbracht, mag hier nog wel even apart gemenoreerd worden. Dat hij voor velen een vraagstuk is gebleven voor allerlei met geluidswetgeving samenhangende vragen is evenzeer een feit.

Het is ondoenlijk hier een opsomming te geven van de vele ontwerpen die de heer Van der Heyden in de loop van de jaren tot stand heeft gebracht. Daarom slechts een willekeurig voorbeeld, met name een Vclilage Regulator (Inspanningsstabilisator) voor SHAPF. In de toestandkoming daarvan heeft de heer Van der Heyden een belangrijk aandeel gehad. Een kleine bijzonderheid: door zijn grote kennis van de Engelse taal kon het hierbij behorende handboek meteen in die taal geschreven worden.

Nu onze onderneming wederom snel groeiende is en de behoefte aan speciale meet-apparatuur groter is dan ooit, is het goed ons te realiseren hoe belangrijk het is om daarbij op een zo uitgebreide ervaring als die van de a.s. jubilaris te kunnen steunen. Zijn bijzonder degelijke wijze van werken geeft de zekerheid dat alles wat hij aflevert ook in alle opzichten af is.

Het 25-jarig jubileum van de heer Van der Heyden is tevens het 25-jarig jubileum van onze kennismaking en markeert 25 jaren van nauwe samenwerking. Deze was steeds bijzonder prettig en ik wil daarom met een persoonlijk woord eindigen. Georger, deze gelegenheid grijp ik gaarne aan om je te danken voor de prettige verstandhouding gedurende al die jaren. Ik ben ervan overtuigd dat die ook in de toekomst onverminderd zal blijven voortduren. Mijn gelukwensen van ganser harte.

M. A. Vellekoop,
De huldiging van de jubilaris vindt maandag 30 september a.s. plaats om 17.20 uur in de kantine van de Kastefabriek Den Haag.

Type-kampioenschappen 1963

De jaarlijkse nationale kraachmeining werd op 21 september j.l. in Houtrust Den Haag gehouden. Van der Heem was vertegenwoordigd door de dames Broekman (Intertheem), Van Frankenhuyzen (Directie-secretariaat) en Spies (Staf fabriecage). Vooruitlopend op ons verslag van de komende week, kunnen we reeds nu mededelen dat zij allen zijn geplaatst, d.w.z. dat zij meer dan 300 aanslagen per minuut hebben gemaakt en niet meer dan een 1/2 % fouten typen.

Zaterdag a.s. vindt om 16.00 uur in Houtrust (Rotonde) de prijsuitreiking plaats.

Wij hopen dat vele VDH-ers hierbij aanwezig zullen zijn.

Jc. Leutscher.

Vijf werknemers, die de komende week 12 1/2 jaar bij ons werkzaam zijn en erop mogen terugzien, hoe zij 12 1/2 jaar hun krachten aan ons bedrijf hebben gegeven. Het zijn v.l.n.r. (boven) de heren A. W. de Vos, Gereedschapmakerij Utrecht en R. Wassenburg, Meetapparatenlaboratorium Den Haag; (beneden) de heer W. M. Ceulen, Bedrijfsbureau Telco, mevrouw H. M. van Houten-Van Shingeland, Van der Heem Internationaal N.V. en ir. C. Dallemond, Telenisielaboratorium, de laatste allen werkzaam te Den Haag. Wij wensen hun een prettige viering toe.

GASTENBOEK

9 oktober: Dircche en een aantal afdelingschefs van de Centrale Kamer van Handelsbevoordening.
23 oktober: p.l.m. 40 onderjaarsstudenten van

de Electrotechnische Vereeniging te Delft; de gehele dag.
24 oktober: 20 leden van de Nederlandse Vereniging voor Fijnmechanische Techniek te Utrecht; 's middags.

Public Relations

